

Шаяхметова К.О., д.е.н, професор
 Університет «Туран-Астана» (м. Нур-Султан, Казахстан)

Карпенко Є.А, к.е.н., доцент
 Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
 (м. Полтава, Україна)

ЗАКОНОДАВЧІ ВИМОГИ ДО ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ-ПІДПРИЄМЦЯМИ В УКРАЇНІ ТА КАЗАХСТАНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Важливим елементом сучасної системи господарювання є мале підприємництво. Сектор малого бізнесу здійснює істотний вплив на економіку країн світу і виступає невід’ємним суб’єктом ринку [1]

В умовах сьогодення як в Україні, так і в Республіці Казахстан громадяни можуть займатися підприємницькою діяльністю створивши юридичну особу, або здійснюючи діяльність як фізична особа-підприємець (далі ФОП). Разом з тим законодавчі вимоги до організації обліку у ФОП у цих країнах мають суттєві відмінності. Також різним є і визначення бухгалтерського обліку, який у Казахстані ведуть як юридичні, так і фізичні особи, а в Україні лише юридичні (табл. 1)

Таблиця 1

Сутність бухгалтерського обліку за законодавством України та Казахстану

Країна	Сутність бухгалтерського обліку
Республіка Казахстан	Бухгалтерський облік – це впорядкована система збору, реєстрації та узагальнення інформації про операції та події приватних підприємців та організацій, яка регламентована законодавством Республіки Казахстан про бухгалтерський облік та фінансову звітність, а також обліковою політикою [2]
Україна	Бухгалтерський облік – це процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень [3]

В Казахстані найбільш лояльні вимоги до організації обліку існують лише для ФОП-суб’єктів малого бізнесу, які застосовують спеціальний податковий режим та не є суб’єктами приватних монополій і платниками ПДВ. Вони можуть не вести бухгалтерський облік і не подавати фінансову звітність, але наявність первинних документів для них обов’язкова. Всі інші приватні підприємці зобов’язані вести бухгалтерський облік, затверджувати облікову політику та подавати фінансову звітність у складі бухгалтерського балансу, звіту про прибутки та збитки, звіту про рух грошових коштів, звіту про зміни у капіталі та пояснювальної записки. Слід відмітити, що приблизно аналогічний склад фінансової звітності передбачений для юридичних осіб України.

ФОП в Україні зобов’язані мати первинні документи, які є основою для складання податкової звітності. Також для них існують додаткові податкові вимоги щодо обліку товарних запасів, які містяться у Порядку ведення обліку товарних запасів для фізичних осіб – підприємців, у тому числі платників єдиного податку [4]. А от ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності для українських підприємців законодавством не передбачено. На нашу думку таке спрощення обліку обумовлене вимогами сьогодення і сприятиме збільшенню кількості фізичних осіб-підприємців в Україні у поствоєнний період.

Список використаних джерел

1. Коба О.В., Головань Ю.В., Кононенко А.С. Оподаткування суб’єктів малого підприємництва в Україні та за кордоном. *Причорноморські економічні студії*. Випуск 27.

2018. С. 132-136.

2. Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы: Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 28 ақпандағы N 234 Заңы. URL: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000234>

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

4. Порядок ведення обліку товарних запасів для фізичних осіб – підприємців, у тому числі платників єдиного податку: наказ Міністерства фінансів України від 03.09.2021 № 496 URL: <https://ips.ligazakon.net/document/re37033?an=1>

УДК 657.6

Андрущенко М.М., магістрант факультету обліку та аудиту

Подольчук О.А., к.е.н., доцент

Вінницький національний аграрний університет (м. Вінниця, Україна)

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Успішність діяльності суб'єктів господарювання незалежно від організаційно-правової форми залежить від організації ефективного управління. Неодноразово в наукових публікаціях доведено, що бухгалтерський облік впливає на прийняття управлінських рішень, оскільки отримана облікова інформація засвідчує дані про діяльність підприємства і дає можливість здійснювати в подальшому планування та контроль. Бухгалтерський облік забезпечує систематизацію інформації в первинних документах, облікових регістрах та звітних формах про наявність ресурсів, джерела їх формування, напрями використання, про здійснювані господарські процеси та операції, їх характер і обсяги, про формування доходів, витрат та результати діяльності, про запозичені та залучені кошти і стан заборгованості по розрахунках тощо. Таким чином облікова інформація є основою для трансформації даних у відповідності до запитів користувачів [2, с. 44].

Звітність підприємства є важливим джерелом інформації для власників суб'єктів господарювання, акціонерів, управлінці, контрагентів та інших учасників ринку. Звітність традиційно поділяється на фінансову, податкову, статистичну та внутрішню.

Суб'єкти господарювання, що надають інформацію про свою діяльність та її результати, формують певний масив облікового і, відповідно, економічного інформаційного простору. Кожне підприємство в процесі діяльності використовує інформацію зовнішнього середовища і утворювану всередині самого суб'єкта господарювання. Показники обліку, узагальнені у фінансовій звітності, стають чинником, здатним впливати на рішення суб'єктів щодо їхніх намірів і подальших дій. Отже, облікова інформація певною мірою формує економічний інформаційний простір і водночас залежить від нього [4].

Проте, на сьогоднішній день в умовах глобалізації, загострення світової фінансово-економічної кризи ситуація стрімко змінюється, а криза довіри посилюється, бізнес надає дедалі більшого значення своїй репутації. Більшість власників і керівників підприємств приходять до розуміння того, що для успішного ведення бізнесу недостатньо приділяти увагу виключно фінансовим показникам діяльності [3, с. 418]. В Україні за останні роки спостерігається стала тенденція до розробки і впровадження звітності про сталий розвиток.

Мета звітності зі сталого розвитку – це формування та розкриття суттєвої інформації фінансового та не фінансового характеру про вплив компанії на економіку, навколишнє середовище і суспільство, ефективність її діяльності у поєднанні з екологічними та соціальними аспектами, що забезпечує досягнення цілей сталого розвитку з урахуванням запитів зацікавлених сторін [1, с. 348].

Таким чином, підготовка звітності зі сталого розвитку, що характеризує результати діяльності, потребує відповідного обліково-аналітичного забезпечення.